

Η Κυριακή του Τελώνου και του Φαρισαίου στην Ι.Μ. Αιτωλίας και Ακαρνανίας

Μητροπολιτικό Έργο / Ι.Μ. Αιτωλίας και Ακαρνανίας

Στον Ιερό Ναό Αγίου Νικολάου στην τοπική κοινότητα Στράτος Αιτωλοακαρνανίας χοροστάτησε στην Ακολουθία του Όρθρου και προεξήρχε στην Αρχιερατική Θεία Λειτουργία την Κυριακή του Τελώνου και του Φαρισαίου, 1 Φεβρουαρίου 2026, ο Σεβασμιώτατος Μητροπολίτης Αιτωλίας και Ακαρνανίας κ. Δαμασκηνός.

Μαζί του συλλειτουργήσαν ο Προϊστάμενος του Ιερού Ναού Πρωτοπρεσβύτερος Βασίλειος Λιάκος, ο Αρχιδιάκονος Δημήτριος Λαγούδης και οι Διάκονοι Ιγνάτιος Γοργολίτσας, Σωκράτης Σχίζας και Βαρθολομαίος Κοσμάς.

Κηρύσσοντας τον θείο λόγο ο Σεβασμιώτατος συνέχισε την σειρά των κυριακάτικων κηρυγμάτων του, κατά τα οποία αναλύει το Ιερό Μυστήριο της Θείας Ευχαριστίας και ολοκλήρωσε την ερμηνεία των «Πληρωτικών», που ακολουθούν την Μεγάλη Είσοδο.

Ανέφερε τα ακόλουθα: «Ξεκινά σήμερα το Τριώδιο, το πρώτο σκαλί μιας κλίμακας, όπου στην κορυφή της βρίσκεται το κενό μνημείο της Αναστάσεως του Κυρίου μας. Εισερχόμαστε στην πιο κατανυκτική, την πιο διδακτική, την πιο πνευματική περίοδο του λατρευτικού κύκλου της Εκκλησίας μας, η οποία έχει ένα και μοναδικό σκοπό: Να μας απεγκλωβίσει από τις ατέρμονες μέριμνες της καθημερινότητας, να μας βοηθήσει να καταπολεμήσουμε τα πάθη που φθείρουν την ψυχή μας και να ετοιμάσει την καρδιά μας, να υποδεχθεί και να ενθρονίσει στο κέντρο της τον Αναστημένο Χριστό.

Σήμερα, ο δυστυχής Φαρισαίος, ο πρώτος αρνητικός πρωταγωνιστής του Τριωδίου, ζητά την αμοιβή του, διατρανώνοντας στο κέντρο του Ναού τα έργα της υπακοής του στον Θείο Νόμο. Ναι, είναι δυστυχής ο Φαρισαίος, διότι αισθάνεται διαρκώς να στέκεται μπροστά σε ένα θεϊκό δικαστήριο. Η καρδιά του δεν γεύεται την τρυφερότητα του Θεού Πάτερα, γι' αυτό φεύγει από τον Ναό χωρίς γαλήνη, χωρίς ειρήνη και χωρίς δικαίωση.

Ό,τι, όμως, δεν βρήκε εκείνος, το βίωσε ο Τελώνης, διότι κατάλαβε πως η ουσία του νόμου και των εντολών του Θεού είναι κρυμμένη σε δύο λέξεις: «Ἥμαρτον» και «ελέησον»!

Αυτές είναι οι δύο λέξεις που ξεκλειδώνουν και όλα τα μυστικά της Θείας Λειτουργίας. Είναι αυτό το μυστήριο της Θείας Ευχαριστίας, στο οποίο καλούμαστε να καταθέσουμε την επίγνωση της ανεπάρκειάς μας αλλά και την πίστη μας πως, όσα δεν μπορούμε να επιτύχουμε με τις δικές μας δυνάμεις, έρχεται ο Κύριος να αναπληρώσει και να μας οδηγήσει, όχι με τα κατορθώματά μας αλλά με την Χάρη Του, στην χώρα των τελείων και των αγίων.

Καθ' όλη την διάρκεια του μεγάλου αυτού Μυστηρίου, αναγνωρίζουμε τις ασθενείς μας δυνάμεις και ζητούμε με ταπεινοφροσύνη τα δώρα του Θεού. Αμέσως μετά την τοποθέτηση των Τιμίων Δώρων στην Αγία Τράπεζα, ο ιερέας εκφωνεί τα πληρωτικά, τα αιτήματα δηλαδή, που συμπληρώνουν όλες τις ταπεινές μας παρακλήσεις που έχουν προηγηθεί προς τον Θεό. Αυτά τα αιτήματα ολοκληρώνονται με τα εξής πέντε:

Ζητούμε πρώτα από τον Θεό, «άγγελον ειρήνης, πιστόν οδηγό, φύλακα των ψυχών και των σωμάτων ημών».

Σε όλη την Βίβλο, Παλαιά και Καινή Διαθήκη, είναι διάχυτη η βεβαιότητα πως ο κάθε άνθρωπος συνοδεύεται, ημέρα και νύχτα, από τον δικό του φύλακα άγγελο. Λέει ο Δαβίδ στον τριακοστό τέταρτο ψαλμό του: «Να μην φοβούνται όσοι σέβονται τον Κύριο, διότι άγγελοι τους προφυλάσσουν (στ. 8).

Αλλά και στην Καινή Διαθήκη, ο Χριστός διαβεβαιώνει: «Οι άγγελοι των μικρών παιδιών στον ουρανό βλέπουν συνεχώς το πρόσωπο του ουράνιου Πατέρα μου» (Μτθ.18:10).

Με τα αιτήματα αυτά και η Εκκλησία μάς θυμίζει πως κινδυνεύουμε, όχι από ανθρώπινες αλλά από πνευματικές σκοτεινές δυνάμεις και έχουμε ανάγκη από ανάλογη πνευματική προστασία. Απειλούμαστε από τον διάβολο, ο οποίος, όπως λέει ο Απόστολος Πέτρος στην πρώτη του επιστολή, μας περιτριγυρίζει σαν λέοντας που βρυχάται και ζητά να μας καταπιεί (5:8). Δεν ζητούμε όμως μόνο προστασία αλλά και έναν έμπιστο οδηγό στα μεγάλα διλήμματα της ζωής μας. Αυτή η αίσθηση της προστασίας και της διαρκούς παρουσίας του φύλακα αγγέλου μας δεν μπορεί παρά να γεμίζει την ψυχή μας με ασφάλεια και παρηγοριά.

Ακολουθεί το επόμενο αίτημα, που επιβεβαιώνει πόσο αδύναμοι είμαστε αλλά και πόσο μεγάλη είναι η αγάπη και το έλεος του Θεού: «Συγγνώμην και άφεσιν των αμαρτιών και των πλημμελημάτων ημών ας ζητήσουμε από τον Κύριο».

Ζητούμε από τον Θεό επιείκεια και άφεση, κατανόηση και συγχώρεση για ακούσια και εκούσια αμαρτήματα. Όπως Εκείνος, έτσι και εμείς γνωρίζουμε πως είναι αδύνατον να περάσουμε έστω και μία ώρα της ζωής μας χωρίς αμαρτία. Αυτό όμως δεν μας εμποδίζει, κάθε ώρα και κάθε στιγμή, να έχουμε ως μέτρο και ως κριτήριο των πράξεών μας το θέλημά Του. Αυτός είναι ο δρόμος της ταπείνωσης

που οδηγεί στην ικεσία της χάριτός Του. Κακή, κάκιστη η αμαρτία. Υπάρχει όμως και κάτι χειρότερο από αυτήν: Η αδυναμία να την αναγνωρίσουμε και η άρνησή μας να προσφύγουμε στην Θεία συγγνώμη. Αυτή την δίψα για άφεση ζητούμε από τον Θεό να μη μας την στερήσει ποτέ.

Φτάνει η στιγμή για μια τρίτη ικεσία: «Τα καλά και συμφέροντα ταις ψυχαίς ημών και ειρήνην τω κόσμω παρά του Κυρίου αιτησώμεθα». Ζητάμε από τον Κύριο να μας χαρίσει όσα αληθινά μας ωφελούν και όσα συμβάλλουν στην σωτηρία της ψυχής μας.

Είναι γεγονός πως στην ζωή μας αισθανόμαστε πως διαρκώς κάτι μας λείπει. Ζητάμε επίμονα όλα εκείνα που φανταζόμαστε ότι θα εξυπηρετήσουν την άνεση, την ευκολία για την ευχαρίστησή μας. Την αληθινή μας ωφέλεια, όμως, μόνον ο Θεός την γνωρίζει. Για τον λόγο αυτό, την ώρα της στερήσεως, δεν πρέπει να ξεχνάμε πως, μοναδικό κριτήριο των δωρεών, αλλά και των μη δωρεών του Θεού προς εμάς, είναι το συμφέρον της ψυχής μας. Εκείνος είναι που θέλει όλους τους ανθρώπους να σωθούν. Και Εκείνος είναι που διακρίνει το εάν και κατά πόσο οι επιθυμίες μας θα αποβούν προς το συμφέρον ή προς την καταστροφή μας. Γι' αυτό και καλούμαστε να Τον τοποθετήσουμε στο κέντρο της ζωής μας και να Τον εμπιστευτούμε απόλυτα. Και μόνο μια τέτοια στάση ανοίγει τον δρόμο για την ειρήνη και την γαλήνη μέσα σε κάθε άνθρωπο και σε όλο τον κόσμο, ο οποίος έχει ως κέντρο του ατέρμονες και ακόρεστες επιθυμίες.

Σημαντικές και καθοριστικές είναι οι δύο τελευταίες αιτήσεις:

Ποιά είναι η πρώτη; «Τον υπόλοιπον χρόνον της ζωής ημών να τον περάσουμε με ειρήνη και μετάνοια. Αυτό σου ζητάμε, Κύριε».

Το αίτημα αυτό απαιτεί, όντως, πνευματικό θάρρος, διότι μας υπενθυμίζει πως η διάρκεια της ζωής μας είναι περιορισμένη. Αλλά, όχι μόνον αυτό: μας υπενθυμίζει ακόμα πως στην ζωή έχουμε την ευκαιρία να δημιουργήσουμε τις προϋποθέσεις, ώστε να γευτούμε την άλλη, την μεγάλη, την αιώνια ζωή.

Γι' αυτό ζητούμε πρώτα την εσωτερική ειρήνη, την γαλήνη της ψυχής, μια ζωή απαλλαγμένη από την ταραχή του βίου, την διάκριση των ασήμαντων και των σημαντικών της καθημερινότητας, τον απεγκλωβισμό απ' όσα μας σκοτίζουν τον νου και ταραάζουν την καρδιά μας. Μόνο με αυτές τις προϋποθέσεις βρίσκουμε χρόνο και δυνάμεις να γνωρίσουμε τον εαυτό μας, να κάνουμε την αυτοκριτική μας και να οδηγηθούμε στην μετάνοια.

Το ίδιο πνευματικό θάρρος απαιτεί και το τελευταίο αίτημα: «Χριστιανά τα τέλη της ζωής ημών, ανώδυνα, ανεπαίσχυντα, ειρηνικά και καλήν απολογίαν την επί του φοβερού βήματος του Χριστού αιτησώμεθα».

Χριστιανά τα τέλη! Πόση ελπίδα και πόσο μεγαλείο περικλείει η ικεσία αυτή! Είμαστε βαπτισμένοι Χριστιανοί. Πώς είναι δυνατόν να μην έχουμε χριστιανικό τέλος ζωής; Κι όμως! Με την ευχή αυτή αναγνωρίζουμε πόσο αδύναμοι είμαστε μπροστά στους πειρασμούς και πόσο είναι πιθανόν, αν δεν προσέξουμε, να μείνουμε πιστοί μόνο στο όνομα και όχι στην καρδιά. Σε όλη μας την ζωή, με την ευχή αυτή, παρακαλούμε τον Θεό να μας διατηρήσει σε διαρκή εγρήγορση, διότι το τέλος δεν το γνωρίζουμε και οι κίνδυνοι είναι μεγάλοι. Υπάρχει όμως και μια ακόμα υπενθύμιση: Πως, αργά ή γρήγορα, θα βρεθούμε μπροστά στον θρόνο του Θεού, ο Οποίος, όχι, ως δικαστής αλλά ως Πατέρας, θα εξετάσει αν βρεθήκαμε αντάξιοι της αγάπης και των δωρεών Του.

Το Τριώδιο αποτελεί σάλπισμα αφύπνισης, υπενθύμισης των δωρεών του Θεού αλλά και των κινδύνων της ζωής. Από σήμερα, αρχή του Τριωδίου, μέσω των υπέροχων ακολουθιών που διαρκώς θα αυξάνονται, έχουμε την ευκαιρία να ενισχύσουμε την πνευματική μας άμυνα εναντίον των πειρασμών, ώστε, με καρδιά καθαρή και ακράδαντη πίστη να ζητούμε διαρκώς από τον Θεό όσα προαναφέραμε.

Ας μας αξιώσει ο Θεός να ατενίζουμε πάντοτε το πρόσωπό Του και να βρίσκουμε το θάρρος της αυτοκριτικής, προκειμένου, μέσω της διαρκούς μετάνοιας, να βυθίζουμε όλη μας την ύπαρξη στο πέλαγος της αγάπης και της συγγνώμης Του».

Μετά την Θεία Λειτουργία ο Μητροπολίτης Αιτωλίας και Ακαρνανίας κ.

Δαμασκηνός μετέβη στο Αγρίνιο, στην αίθουσα του Επιμελητηρίου Αιτωλοακαρνανίας, Αγρίνιο, όπου ευλόγησε και έκοψε την βασιλόπιτα του Συλλόγου Πολυτέκνων Αγρινίου και Περιχώρων και απηύθυνε χαιρετισμό κατά την βράβευση του πρώην Προέδρου του Συλλόγου κ. Δημητρίου Ντάουλα.

Στην συνέχεια, στο Πνευματικό Κέντρο του Ιερού Ναού Αγίου Δημητρίου Αγρινίου ευλόγησε την βασιλόπιτα του Πανελληνίου Συλλόγου Ορθοδόξου Ιεραποστολής «Ο Άγιος Κοσμάς ο Αιτωλός» και παρακολούθησε την σύντομη εκδήλωση που διοργάνωσαν τα δραστήρια μέλη του Συλλόγου.

